

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1832. 5. August.

32^{tra} lappa.

Taunas sinnas.

No Rihges. (5. August.) Pagahjuschas swehtdeenas waffarâ pusszell' desmits Massawas, ahrrihgâ ugguns, grehks zehlahs paschôs bujahnds Daugawas mallâ, fur kohpmannu kannepes irr sakrautas, un pa nakti diwas no tahm leelahm magasihnehm ar wissahm prezzehm, fas tur bija eekschâ, nodegge. Teiz, fa ta ffahde lihds 10,000 sudra:ba rubleem leela effoht bijusi. Us fahdu wihsî paschas swehtdeenas waffarâ tur, fur neweens zilweks ne mahjo un arri pa wissu deenu neweens ne bija strahdajis, ugguns, grehks warreja zeltees, tas wehl lihds fchai deenai naw isdohmahts. — Iffats zilweks, fas pee dseschanas bija flaht, ne warr isbrihnotees pahy to mudribu un tschaklibu, ar fo tee Kreewu darba laudis wissu zauru nakti glahbdami un dsesdami strahdaja. — Deewa laime! fa ne fahds wehsch ne bija; jo fâ tad buhtu warrejis dsest, ja ugguns buhtu mettees arri tannis zittas magasihnês, fur linni, tauki un daschas simts muzzu eljes irr eekschâ? woi tannis struhgôs, fas pa simteem, wehl ne iskrauti, blakku blakkam pee mallas stahw? — Tas Kungs lai irr flawehts, fas muhsu pilssehtu no leelafas nelaimes tif schehligi pasfargajis!

No Pehterburges. (22. Zuhli.) Kaut gan tur arri zittôs gad: dôs brihscham leela ffahde zaur ugguni irr notiffusi, tatschu tif leela

wehl ne fad, fà schinnt gaddà. Kas Stà Zuhni:deenà notiffe, tas jau irr sinnamš. Bet atkal schi mehneft treijàs deenàs, weenà paffal vhtrai, ugguns:grehki zehlahš. 17tai Zuhli iseijoh, 18tai nahfoht, tſchetri nammi paſchà pilſſehtas widdü gahje pohſtâ. 19tâ atkal ugguns zehlahš tanni pilſſehtas dalkâ, fo fauz Waſſil:fallu, un faut gan to drihs dſehſe, tatschu 20tâ atkal no jauna tanni paſchà nammâ ſahze degt un ſcho:reis peež nammi nodegge. — Tee teeſas:kungi, kam pee katra ugguns:grehka nahkâhš, to wainu iſmekleht, zaur fo zehlees, un gahdaht, fa tee laudis, kaš wainigi, ſawu nopelnitu ſtrahpi dabbu, tee dohma, fa ſchoreis kahds beſdeewigš zilwekš tihſchâ prahtâ ugguni eſſoh, peelizzis un winni tapehž arri taggad jo zeeti wiſſas leetas iſwaiza.

No Maſkawas. (Zuhli.) Preekſch Pehtera ta pirma laiſeem Kreewu Keiſeri arween dſihwoja Maſkawâ, tapehž to wehl taggad noſauž par Kreewu Keiſeru wezzu pilſſehtu un arri ikweens jaunš Keiſerš, ſawu waldiſchanu uſnemdamš, turpatt ſew to frohni leef uſlikt. Tadeht tur arri tahds ſawads namš irr, fur wiſſas pee frohneſchanas waijadſigas leetas tohp glabbatas un fo noſauž Keiſera eerohtſchu nammu. Tanni nammâ ſcho gaddu atkal jaunš leetas bija redſamas un daudš lauſchu gahje tahš apſfattiht; jo tur weenâ leelâ iſtabâ uſ abbaht puffehm pee ſchehliga Keiſera Alekſandra bildes Pohlu karrohgi ſmuſki bija ſalikti un teem klah, ſcheerakſti bija laſſami: "Keiſerš Alekſanderš tas pirmajš, Pohlu ſemmes labdarritajš ſaweem Pohlu karrawihreem ſchohš karrohguš dahwinaja. Bet tee winna ſchehligu prahtu maſkaja ar dumpi un Kreewu kara:ſpehš, kaš Waſſchawu uſwarreja un tomehr to pilſſehtu ne pohſtija, karrohguš atneſſe atpaffal." — Appakſch bildes irr uſfahrtas kahdas Pohlu pilſſehtas atſlehgas un pee ſemmes ta lahdite gukt, kurrâ tee liſkumi eekſchâ, fo Keiſerš Alekſanderš Pohleem bija dewiſ. — Ne ſenn arri tahš leetas no Waſſchawas tiſſe atneſtas, fo muhſu zeenigš augſtš Keiſerš Nikolai Pawlowiſch todeen walfaja, fad winſch preekſch daſcheem gaddeem Waſſchawâ liſkâhš frohneht par Pohlu Rehninu. Tur nu irr redſamš tas Rehnina froh:

nis un zeptheris, tas selta waldamajs ahbols un weens garfch sohbens, fas tihri issfattahs fà buhdams no wezzu Greekeru laifeem. Wiffi schee Feisera eerohftschi atkal zittà istabà appafsch dahrgu sishschu jumtira gull eefsch wallas lahdes. Turpatt arri tas mehtelis irr skattams, fo Feisers pee schahs frohneschanas irr walfajis.

No Wirtemberges walsts, Wahzsemme. (22. Juhli.) Trihs deenàs tur jau tik irr fallis, fa wezzi laudis ne warr peeminneht, woi jau fahdà waffarà tahdu falnu effoht peedsihwojuschi. Daschòs rihtòs fallis leddu, un kartuppeles, puppas un gurkes drihs buhs nosalluschas. Wihna ohgas labbi gan wehl stahw. — Arri no zittahm walstim Wahzsemme tahdas paschas sinnas irr atnahfuschas.

Pahr Lihbekes pilssehtu. (20. Juhli.) Ka schinnis pagahjuschas deenàs Kohlera seherga tur ifdeen 30 lihds 60 zilwekeem effoht uskrituzi un pufsi no teem aisrahwusi, to gan wiffàs mallàs daudsina; bet teefas tur tàpatt fà Umburgè, Linneburgè un daschàs zittàs pilssehtàs Wahzsemme ne drihft scho flimmibu nosauft par Kohlera sehergu, dohmadamas, fa fohpmanneem winnu pilssehtàs skahde nahks, ja laudis zittur dabбуhssinnaht, pee winneem schi seherga effoht.

No Londres. (27. Juhli.) Tur atkal schi seherga no jauna irr zehlussees, bet schoreis drihs tikpat dauds zilweku no fungu fahrtas aisrauj, zif piemureis no nabbagu lauschu fahrtas. Waffar paschà Wezz: Londone 190 zilweki palikke neweffeli un 91 nomirre.

Zuhwu pee Londres ne fenn gaspascha eefritte dsikkà uppè. — Kas winnu glahbe? — Suns: tas lehze uhdent un peldedams winnu wilke pee mallas.

No Parises. (30. Juhli.) Kamehr pee mums schè Widsemme un Kursemme lihds schim tik dauds leetus lihje, fa dascham semmturram bailes jau usnahze, fa semmes augli pawissam ne isdohsees, tamehr daschàs weetàs Pranzuhschu semme atkal tik leels fausums irr, fa uhdens truhfuma deht laudis pee affahm brihscham zits ar zittu faujahs. Bet tannis walstis pee

Keines: uppes us wisseem laufeem brihnum' leela Deewa swehtiba bija, un turpatt arri notiffe, kas muhscham naw dsirdehts, ka meeschus, kweeschus un rudsus weenâ paschâ laikâ warreja noplaut.

No Liffbonnes, Portugihseru semmê. 20tas Zuhli: deenas rihtâ, pulksten' feschôs, semme tur weenreis tik stipri trihze, ka pilsfehntneeki meegâ istruhzinajahs. Dascheem nammeem muhri plihse, bet zitta skahde ne notiffe.

* Winnas neddelas lappâ (31mâ) wahrdinu lassija, par ko zitti brihnojuschees, tapeh; ka tas winneem sweschads skanneja, woi ko zitti naw saprattuschji. Jo tur irr fazzichts, ka kahda grahmata us 9 drikketeem bohganeeem jeb us 130 lappu-puffehm a stoniski stahwoht. Par scho wahrdu: a stoniski, daschi Latweeschu tauschu draugam pawajajuschji, kas tas tahds wahrds effoht. Tad nu mehs atbildam, ka mehs tur jaunu wahrdu likkuschji, gribbedami apsihmeht, kahdâ leelumâ ta grahmata irr. Jo sinnamas, leelas grahmatas irr un masas; bet winnu leelumu peh; to ischkirr, kâ tas wessels bohgans papihra teek falohzihts. Ja to ne mas ne faleek, tad to fauz par leelisku fahrtu (Wahzeescheem: Patentformat); kad weenreis bohganu falohka us diwi lappahm, tã ka teek 4 lappu-puffes, tad warretu fazzicht: diwiski (Wahz.: Folio); kad diwi reis' faleek, us 4 lappahm jeb 8 lappu-puffehm, tad tas buhtu: tschetriski (Wahz.: Quart); kad tschetras reises, us 8 lappahm jeb 16 lappu-puffehm, tad: a stoniski (Wahz.: Octav, — schahdâ fahrtâ taggad wissuwairak grahmatas drikke); kad astonas reises, us 16 lappahm jeb 32 lappu-puffehm, tad: feschpadesmitniski (Wahz.: Sedez); kad feschas reises, us 12 lappahm jeb 24 lappu-puffehm, tad: diw-padesmitniski (Wahz.: Duodez), un tã jo prohjam. Bet tahdâ masâ fahrtinâ gan paretti taggad Latweeschu grahmatas drikke; zitkahrt Widsemmes kalenders 16niski woi 12niski tikke drikkelts. — Grahmatu sehjei starp Latweescheem scho isteikschanu gan saprattihs.

— e —

22tras mihklas usmiina:

Kad weenu eebahsch ohtrâ.

23scha m i h k l a.

Kas tee tahdi lautini, kas us to puss' mugguru greeesch, us furren tee grihbaiseet?

Brihw drikkelt. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:
E. E. Napiersky.